

misk karakter, hvad der for ægteparret må fremstå som et mere eller mindre definitivt skridt mod opløsning af deres personlige og økonomiske samhørighed. Endvidere findes det uheldigt, at separationen bortfalder, hvis samlivet genoptages, og således kun kan danne grundlag for skilsmisse, hvis parterne ikke har samlevet i separationstiden.

Et flertal i det danske udvalg kan ikke gå ind for afskaffelse af separation og indførelse af et nyt begreb - »betænkningstid«. Separation i sin nuværende form er et indarbejdet nordisk retsinstitut, som har den grundlæggende funktion at virke som en prøveskilsmisse. Den giver ægtefællerne tid til overvejelse, inden de træffer endelig beslutning om opløsning af ægteskabet ved skilsmisse, og her får de hinanden og deres uoverensstemmelser på afstand. Dette bevirker i mange tilfælde, at de ikke ønsker ægteskabet opløst, og de kan da sætte alle ægteskabets retsvirkninger i kraft igen uden medvirken af en offentlig myndighed blot ved at genoptage samlivet.

Dette synspunkt kunne tale for, at der altid skulle gå en separation forud for en skilsmisse. Udvalget kan dog ikke gå ind for indførelse af en sådan form for tvungen separation, da man er af den opfattelse, at ægtefæller skal have ret til skilsmisse uden separationstid, hvis de er enige herom, se nedenfor s. 12, ligesom en ægtefælle skal kunne kræve skilsmisse, hvis der foreligger en af de særlige skilsmissegrunde, som omtales nedenfor s. 16.

I de senere års debat om reformer inden for ægteskabslovgivningen har der hverken i offentligheden eller i fagkredse kunnet spores nogen almindelig kritik mod separationsinstituttets grundprincipper. Anskaffelse af dette institut måtte derfor kræve tungtvejende grunde. Sådanne foreligger imidlertid ikke. Tværtimod vil en ændring efter svensk mønster medføre en række ulemper.

Efter den svenske ordning vil således afgørelse om forældremyndighed, retten til borgen og spørgsmålet om underholdsbidrag i »betænkningstiden« (separationstiden) principielt kun være midlertidige. Dette vil være et klart tilbageskridt i forhold til den ordning, der indførtes i Danmark i 1969, hvorefter afgørelser om disse forhold normalt træffes endeligt ved separationen. I talrige - formentlig de fleste - tilfælde vil ægtefællerne

flytte fra hinanden i »betænkningstiden«, hvorfor der må træffes en afgørelse om forældremyndighed, bolig og underhold, men da denne afgørelse som nævnt kun er foreløbig, må der ved skilsmissen træffes en ny og endelig afgørelse.

En del fraseparerede ægtefæller vedbliver dernæst at leve separeret i mange år, eventuelt resten af livet, f.eks. fordi de af religiøse eller andre grunde ikke ønsker at blive skilt. En lovgivning som den svenske vil medføre, at disse mennesker hvert år må forny deres ansøgning om skilsmisse, idet ansøgningen herom som nævnt bortfalder, hvis skilsmisse-sagen ikke er søgt fremmet inden 1 år efter betænkningstidens begyndelse. Det danske udvalg mener ikke, at man bør påtvinge fraseparerede en sådan ordning, der forekommer uhensigtsmæssig. Ønsker ægtefæller en længere betænkningstid, eller foretrækker de at vedblive med at leve separeret, bør det offentlige ikke blande sig heri.

Udvalgets indstilling til spørgsmålet om bevarelse af separationsinstituttet må naturligvis ses i sammenhæng med udvalgets forslag om udvidet adgang til skilsmisse, når parterne er enige herom, og overvejelserne om ændringer i separationens retsvirkninger. Som det nævnes nedenfor, bør det overvejes at ophæve troskabspligten i separationstiden og eventuelt også at lade arveretten bestå efter separation.

Et medlem af udvalget har en vis sympati for den nye svenske ordning, først og fremmest fordi ægtefællerne kan fortsætte samlivet i »betænkningstiden«. Herigennem vil man sikkert kunne undgå en del overlede skilsmisser.

Skilsmisse ved enighed?

Ægtefæller kan ikke efter *den gældende lov* blive skilt alene på grundlag af deres enighed herom. Som tidligere nævnt skal de enten først være separeret, eller der skal foreligge en af de særlige skilsmissegrunde, som nævnes i loven.

Udvalgets overvejelser

Et flertal af udvalget går ind for, at ægtefæller skal kunne få skilsmisse, hvis de er enige herom, også selv om de ikke er enige om vilkårene for skilsmissen.